

DUZIMANÎ
Zarok û Perwerdehî

Cemil Güneş

WEQFA
MEZOPOTAMYAYÊ

Cemil Güneş: Di sala 1989an da li Dêrika Çîyayê Mazî çêbûye. Dibistana seretayî, navîn û ya amadeyî li Dêrika Çîyayê Mazî xwendîye. Di sala 2011an da ji beşa mamostetîya dibistana seretayî ya Zanîngeha Sêrtê derçûye. Li Zanîngeha Artukluyê di beşa Ziman û Çanda Kurdî da, di 2014an da lîsansa bilind ya bêtez û di sala 2018an da jî lîsansa bilind ya bitez xelas kirîye. Ji 2011an ve di dibistaneka fermî da mamoste ye.

NAVEROK

Pêşgotin.....	9
Mijar, Armanc û Rêbaz.....	10
Mijara Lêkolînê.....	10
Armanc û Giringîya Lêkolînê.....	10
Çarçove û Sînorên Lêkolînê.....	10
Rêbaza Lêkolînê.....	10
Pirsgirêk û Astengîyên Lêkolînê.....	11
Destpêk.....	13

BEŞA YEKEM.....17

ZIMAN

1. ZIMAN.....	19
1.1. ZIMAN ÇI YE?.....	19
1.1.1. Zimanê Zikmakî (mother language).....	21
1.1.2. Zimanê Duyem (second language).....	24
1.1.3. Zimanê Bîyanî (foreign language).....	24
1.2. DUZIMANÎ (Bilingualism)	25
1.2.1. Duzimanîya Hemwext (simultaneous bilingualism).....	32
1.2.2. Duzimanîya Rêzîn (sequential bilingualism).....	32
1.2.3. Duzimanîya Kesî (individual bilingualism).....	33
1.2.4. Duzimanîya Civakî (societal bilingualism).....	33
1.2.5. Duzimanîya Zêdeker (additive bilingualism).....	34
1.2.6. Duzimanîya Kêmker (subtractive bilingualism).....	35
1.2.7. Nîvzimanî (semilingualism).....	35
1.3 NIRXANDINA BEŞÊ.....	37

BEŞADUYEM	41
ZIMAN Û PERWERDEHÎ	
2.1. ZIMAN Û PERWERDEHÎ.....	43
2.1.1. Perwerdehî.....	43
2.1.2. Ziman.....	46
2.1.3. Perwerdehîya bi Zimanê Zikmakî.....	49
2.1.3.1. Giringîya Perwerdehîya bi Zimanê Zikmakî.....	51
2.1.3.2. Mafê Perwerdehîya bi Zimanê Zikmakî di Qada Navneteweyî da.....	56
1.1.1.1.1. Belgeyên Neteweyên Yekbûyî.....	56
1.1.1.1.2 Belgeyên Rêxistina Hevkarîyê ya Ewlehîya Ewropayê.....	57
1.1.1.1.3. Belgeyên Konseya Ewropayê.....	58
2.1.4. Perwerdehîya Duzimanî.....	60
2.1.4.1. Çend Modelên Serekê yên Perwerdehîya Duzimanî...62	
2.1.4.1.1. Modela Derbasîyê (transitional).....	62
2.1.4.1.2. Modela Parastinê (maintenance).....	63
2.1.4.1.3. Modela Dewlemendkirî (enrichment).....	64
2.1.4.1.4. Modela Duzimanîkirinê (immersion).....	64
2.1.4.2. Modelên Duzimanîyê yên Çend Welatan.....	65
2.1.4.2.1. Spanya.....	65
2.1.4.2.2. Îsraîl.....	67
2.1.4.2.3. Qiralîyeta Yekbûyî (United Kingdom).....	67
2.1.4.2.4. Dewletên Yekbûyî yên Amerîkayê.....	68
2.1.4.2.5. Çîn.....	69
2.1.4.2.6. Almanya.....	70

2.2. Ziman û Perwerdehî li Tirkîyeyê.....	71
2.2.1. Polîtikayên Zimanî li Tirkîyeyê.....	71
2.2.2. Polîtikayên Perwerdehîyê li Tirkîyeyê.....	75
2.3. NIRXANDINA BEŞÊ.....	79
BEŞA SÊYEM.....	81
DANEYÊN LÊKOLÎNÊ	
3.1. DANAYÊN LÊKOLÎNÊ.....	83
3.1.1. Pirsgirêkên Xwendekaran yên Hunerên Zimanî.....	84
3.1.2. Pirsgirêkên Xwendekaran yên Pêwendîdanînê.....	95
3.1.3. Pirsgirêkên Xwendekaran yên Lihevkirina Dibistan û Polê.....	103
3.1.4. Fikir û Tecribeyên Mamostayan.....	110
3.2. NIQAŞEKA GIŞTÎ DERBARÊ DANAYAN DA.....	119
ENCAM.....	123
Çavkanî.....	127
Çavkanîyên Dîjîtal.....	131
Pêvek.....	135
Pêvek I: Forma Hevdîtinê.....	136
Pêvek II: Lîsteya Kesên ku Hevpeyvîn bi Wan ra Hatîye Kirin.....	137